

16

ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA

RESUM

L'any 2010, les empreses, iniciatives i entitats de l'economia social i solidària es xifren en 462. Si ho comparam amb l'any passat, es redueixen en un 1,9%. L'ocupació generada, en conjunt, ha estat de 7.248 persones; també experimenta una davallada del 10,6%. Els voluntaris i socis mantenen el registre de 23.908 persones. S'ha de destacar que el nombre de beneficiaris de les entitats sense finalitat lucrativa, 29.846 persones, ha tingut un augment força significatiu, del 27,7%, (vegeu l'explicació de l'apartat 2.3.1), molt en consonància amb l'increment de la precarietat social en determinats sectors de la població, a causa de la crisi econòmica.

16.1.

INTRODUCCIÓ

El text inicial de la Llei de l'Economia Social, acordat per la Comissió d'experts i la Confederación Empresarial Española de la Economía Social (CEPES), va ser presentat al Govern d'Espanya a final de l'any 2009. Posteriorment, el Consell de Ministres del 16 de juliol de 2010, va aprovar el projecte de llei de l'Economia Social i el va enviar al Congrés de Diputats per iniciar-ne al tràmit parlamentari. Sembla necessari, alhora, adequar les entitats de l'economia social a la classificació sectorial del Sistema Europeu de Comptes (SEC-1995), la qual cosa permetrà unificar la informació econòmica del sector.

Així, els productors de mercat agrupen: a) les societats no financeres: cooperatives, societats laborals, empreses d'inserció, centres especials d'ocupació, societats agràries de transformació, confraries de pescadors i altres productors de mercat privats (algunes associacions, fundacions i societats mercantils); i b) les societats financeres: cooperatives de crèdit (caixes rurals, laborals i populars), mútues d'assegurances, mutualitats de previsió social i cooperatives d'assegurances.

Els productors de no mercat inclouen: les institucions sense finalitat lucrativa: associacions d'acció social, fundacions d'acció social i altres institucions que no tinguin finalitat lucrativa, al servei de les llars.

Per tant, enguany, amb aquesta classificació es presenta aquesta anàlisi.

16.2.

PRODUCTORS DE MERCAT

El sistema de comptes europeu SEC-95, per a l'economia social -apartat societats no financeres-, incorpora, a més de les cooperatives, societats laborals, societats agràries de transformació i les confraries de pescadors, també els centres especials d'ocupació i les empreses d'inserció recents. Totes aquestes societats tenen caràcter privat i actuen en règim de competència en els mercats. Per altra banda, les empreses de l'àmbit de la responsabilitat social corporativa, que mostren certes coincidències conceptuals amb l'economia social, i també les iniciatives d'agricultura ecològica, s'incorporen al final d'aquest apartat de societats no financeres.

16.2.1. SOCIETATS NO FINANCERES

16.2.1.1. Cooperatives

Les cooperatives són les societats més destacades i de més pes específic dins l'economia social. El nombre total és de 210, una menys que l'any anterior, tot i que s'han constituït 17 noves cooperatives. El nombre de treballadors baixa el 7,9%. L'evolució, des del començament de la crisi, 2007 fins al 2010, va mostrant un comportament no favorable, i es rebaixa la participació de les cooperatives de les Illes en el total d'Espanya. (Vegeu el quadre I-104).

En el conjunt de l'Estat, en aquest any 2010, s'observa una disminució en el nombre de cooperatives i un manteniment en l'ocupació. L'evolució, en el període, és negativa però enguany se suavitza.

La mitjana de treballadors per cooperativa a les Illes ha estat de 12,4, i en el conjunt de l'Estat ha estat 13,2. El pes específic de les cooperatives de les Balears, en relació amb el conjunt d'Espanya va tenint una tendència creixent però moderada. (Vegeu el quadre AI-155).

El nombre de cooperatives ha anat en augmentant progressivament. Pel que fa el nombre de treballadors, des del any 2008, es veu un canvi en la tendència a causa de la situació econòmica actual. (Vegeu els gràfics I-45 i I-46).

La informació que facilita la classificació (CNAE 2009) per sectors d'activitat econòmica, mostra una participació sectorial semblant a l'any anterior. Les més destacades són les cooperatives d'ensenyament i serveis socials, que representen el 33,3% i, en segon lloc, les de serveis d'hoteleria i comerç, amb el 29,2%. Les activitats agràries i de manufactura representen el 12,5% i la resta correspon bàsicament a serveis d'empreses, construcció i transport.

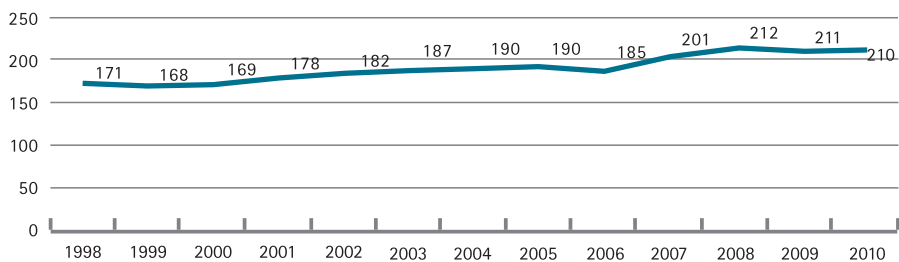
A les Illes, existeixen tres unions que agrupen, l'any 2010, el 51% de totes les cooperatives i que representen el 76% dels seus socis. Aquestes dades van incrementant-se de forma constant, i en conjunt suposen 107 cooperatives amb 6.519 socis i 491 treballadors. (Vegeu el quadre AI-156).

QUADRE I-104. COOPERATIVES I TREBALLADORS D'ALTA A LA SEGURETAT SOCIAL

	2007	2008	2009	2010
Illes Balears				
Nre. cooperatives	201	212	211	210
Cooperatives constituïdes	15	17	17	17
Nre. treballadors	2.828	2.986	2.835	2612
%inc. cooperatives	8,6	5,5	-0,5	-0,5
%inc. treballadors	10,4	5,6	-5,1	-7,9
Conjunt de l'estat				
Nre. cooperatives	25.714	24.779	23.219	22.595
Cooperatives constituïdes	1.140	1.032	1.021	1.088
Nre. treballadors	317.542	311.922	298.013	298.514
%inc.cooperatives	0,6	-3,6	-6,3	-2,7
%inc.treballadors	-0,1	-1,8	-4,5	0,2
% Balears/ Espanya				
De cooperatives	0,78	0,86	0,91	0,93
De coop. constituïdes	1,32	1,65	1,67	1,56
De treballadors	0,89	0,96	0,95	0,88

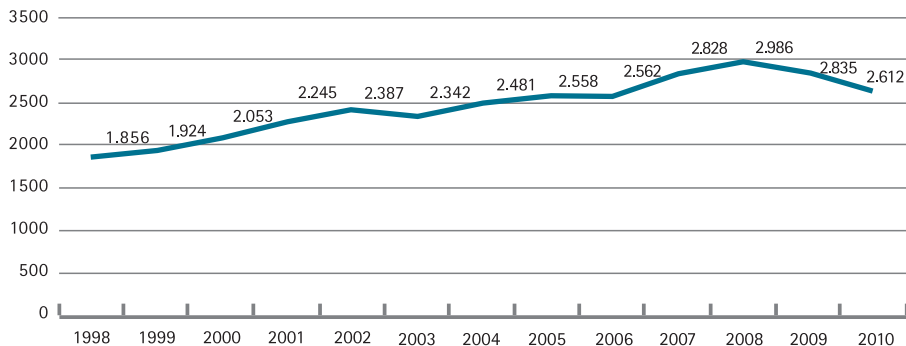
Font: Ministeri de Treball i Immigració. Secretaria Gral. d'Ocupació. Direcció Gral. d'Economia Social, Treball Autònom i de Responsabilitat Social de les Empreses. Elaboració pròpia.

Gràfic I-45
Nombre de cooperatives a les Illes Balears (1998-2010)

Font: Ministeri de Treball i Immigració. Secretaria Gral. d'Ocupació. Direcció Gral. d'Economia Social, Treball Autònom i de Responsabilitat Social de les Empreses. Elaboració pròpia.

Gràfic I-46

Treballadors de les cooperatives de les Illes Balears (1998–2010)

Font: Ministeri de Treball i Immigració. Secretaria Gral. d'Ocupació. Direcció Gral. d'Economia Social, Treball Autònom i de Responsabilitat Social de les Empreses. Elaboració pròpia.

L'UCTAIB-Unió de Cooperatives de Treball Associat agrupa 57 cooperatives, distribuïdes geogràficament, 53 a Mallorca i quatre a Eivissa. Amb un total de 485 socis i 225 treballadors, s'organitza amb tres sectorials: a) d'ensenyament, que n'agrupa 15; b) les cooperatives d'iniciativa social, amb cinc que ofereixen serveis a persones dependents; i c) durant l'any 2010 s'ha creat l'Associació de Dones Cooperativistes de les Illes Balears, que també figura integrada dins la Unió.

La Unió de Cooperatives Agroalimentàries de Balears (UCABAL) està constituïda per 38 cooperatives: a Mallorca 24, a Menorca set i a Eivissa tres. També formen part d'aquesta unió dues societats agràries de transformació (SAT), que son societats socials de millora del medi rural, i dues cooperatives de segon grau (cooperatives de cooperatives).

L'Associació Empreses Laborals de les Illes,(AELIB), tot i ser l'associació que agrupa les societats laborals de les Balears, té afiliades 12 cooperatives de treball

associat de Menorca, que tenen 72 socis i ocupen 27 treballadors.

16.2.1.2. Societats laborals

Les societats laborals de les Balears, en el període 2007-2010 ha anat disminuint de manera continuada, i s'ha situat, a final de l'any 2010, en 147 societats que ocupen 749 treballadors, xifres que suposen el -7% i el -3,9% de reducció, respectivament, en relació amb l'any 2009, tot i haver-se creat 16 noves societats. En el conjunt d'Espanya s'observa una tendència igual, amb caigudes també del 7% en el nombre d'empreses i una disminució dels socis treballadors del 7,3%. (Vegeu el quadre I-105).

A la Memòria del CES de l'any 2009 ja es va fer observar que la Llei 20/2007 de l'Estatut del treball autònom havia tengut un efecte contrari per a aquest tipus de societats. Si més no, en conjunt, la participació de les nostres societats laborals en el total de l'Estat, continua mantenint-se en el 1,01%.

QUADRE I-105. SOCIETATS LABORALS D'ALTA A LA SEGURETAT SOCIAL

	2007	2008	2009	2010
Illes Balears				
Total societats	211	169	158	147
Societats registrades	29	11	11	16
Total socis treballadors	1.100	972	779	749
%inc.interanual societats laborals	-8,3	-19,9	-6,5	-7,0
%inc.interanual socis	-2,7	-11,6	-19,9	-3,9
Conjunt de l'estat				
Total societats	19.737	17.650	15.679	14.574
Societats registrades	2.341	1.514	1.225	1.252
Total socis treballadors	124.784	101.331	88.241	81.772
%inc.interanual societats laborals	-2,6	-10,6	-11,2	-7,0
%inc.interanual socis	-4,2	-18,8	-12,9	-7,3
% Balears/Espanya				
De societats laborals	1,07	0,96	1,01	1,01
De societats lab. registrades	1,24	0,73	0,90	1,28
De socis treballadors	0,88	0,96	0,88	0,92

Font: Ministeri de Treball. Secretaria Gral. d'Ocupació. Direcció E. Social, Treball Autònom i de l' RSC i elaboració pròpia

Si observem l'evolució dels darrers tretze anys, veim que a partir de l'any 2005 presenta una disminució constant, tant per a les societats com per als socis treballadors. Així, la creació de noves societats, en aquests darrers cinc anys, es mostra insuficient per redreçar l'evolució observada. La mitjana de l'indicador treballador/societat és de 5,1, mentre que per al conjunt de l'Estat, resulta de 5,6. (Vegeu els gràfics I-47 i I-48 i el quadre AI-157).

Segons es desprèn de la distribució sectorial d'activitats (CNAE-2009), corresponent a l'any 2010, el 29,2% d'aquestes socie-

tats es dediquen a activitats relacionades amb el comerç i l'hoteleria, i augmenten quatre punts percentuals en relació amb l'any anterior; les empreses relacionades amb la construcció han reduït la participació al 20,2%, dos punts menys que l'any passat; les activitats relacionades amb els serveis professionals suposen el 16,1%; l'educació, activitats sanitàries i serveis socials representen el 14,%; la resta, el 20,5%, es correspon a indústries de manufactura, transports i activitats culturals.

AELIB, l'Associació d'Empreses Laborals de les Illes Balears, l'any 2010 té afiliades

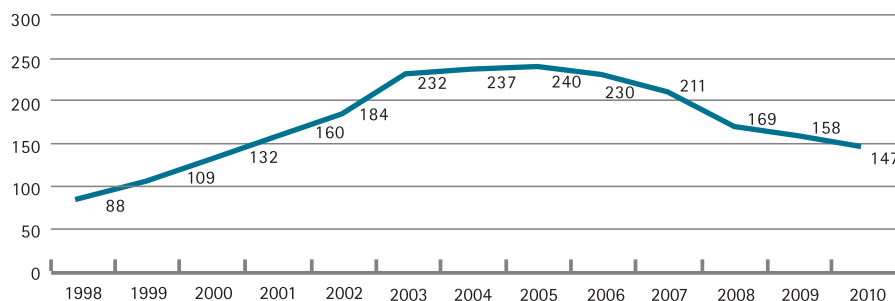
el 45,6% de les empreses laborals de les Illes, cosa que suposa un increment de gairebé el 10% de l’afiliació de l’any anterior. En conjunt, els socis treballadors afiliats suposen el 52,3% del total del sector. (Vegeu el quadre AI-158).

16.2.1.3. Confraries de pescadors

Les confraries de pescadors, a les Balears, integren majoritàriament el sector pesquer, i es distribueixen de la manera

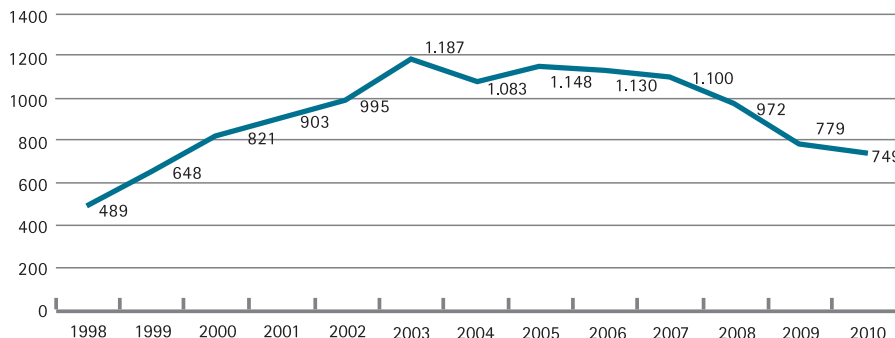
següent: a Mallorca n’hi ha deu, a Menorca tres, a Eivissa dues i a Formentera una. Totes setze formen la Federació Balear de Confraries de Pescadors. Durant l’exercici 2010 han donat ocupació directa a 780 persones, xifra que suposa una reducció del 3,35% en relació amb l’any anterior. El volum de captures s’ha elevat a 3.501,6 Tm, el 5,7% més que el 2009. En canvi, el volum de vendes, 20.614 milers d’euros, es redueix el 0,62%, en referència amb l’any anterior.

Gràfic I-47
Societats laborals a les Illes Balears (1998-2010)

Font: Ministeri de Treball i Immigració. Secretaria Gral. d’Ocupació. Direcció Gral. d’Economia Social, Treball Autònom i de Responsabilitat Social de les Empreses. Elaboració pròpia.

Gràfic I-48
Socis treballadors en les societats laborals de les Illes Balears (1998-2010)

Font: Ministeri de Treball i Immigració. Secretaria Gral. d’Ocupació. Direcció Gral. d’Economia Social, Treball Autònom i de Responsabilitat Social de les Empreses. Elaboració pròpia.

L'indicador relació vendes (milers d'euros)/ captures (Tm), que ha presentat un increment sostingut des de l'any 2002, a partir del any 2008 mostra una disminució constant en els preus unitaris, coincidint amb el període de la crisi econòmica. [\(Vegeu el quadre AI-159\).](#)

Per altra banda, la flota de les Illes segueix presentant una reducció en nombre de vaixells, que va disminuint anualment, encara que es modera aquesta tendència. En aquest exercici la reducció en referència amb l'any anterior ha estat de l'1,1%, i en nombre de vaixells suposa quatre unitats. Per tipologies, la flota majoritàriament és de vaixells d'arts menors (84%), d'arrossegament (13,2%), d'encerclament (2%) i de palangre (0,8%).

16.2.1.4. Centres especials d'ocupació (CEO)

Els centres especials d'ocupació són empreses socials que, amb independència de la forma jurídica, tenen com a finalitat la inserció laboral de persones amb discapacitats. Amb elevat grau d'autonomia i de caràcter privat, els seus ingressos provenen majoritàriament de l'actuació en els mercats⁸¹.

A la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, hi ha 33 centres que en aquest exercici, en conjunt, han tengut 36.355 milers d'euros d'ingressos, el 28,4% més que l'any 2009, i ocupen 1.081 treballadors, mentre que el nombre de beneficiaris ha estat 1.326 persones. Juntament amb els treballadors hi han participat 27 voluntaris. L'indicador ingressos propis/ ingressos totals s'ha xifrat en el 62,7%. [\(Vegeu el quadre AI-160\).](#)

16.2.1.5. Empreses d'inserció

L'any 2007, amb la Llei 44/2007, es va enllestir el marc legal regulador per a aquestes societats mercantils i/o cooperatives per realitzar activitats de producció de béns i serveis amb la finalitat de donar ocupació a persones en situació social d'exclusió i preparar-les per aconseguir una ocupació ordinària. Aquestes societats hauran de ser promogudes per entitats sense ànim de lucre (associacions i/o fundacions) amb objectius d'inclusió social. Les administracions públiques, apart de organitzar-ne el registre, fomentaran aquestes empreses amb determinats ajuts econòmics. Per tal de donar compliment a la llei, el Govern Balear, anualment confeccionarà una memòria de les activitats realitzades i de la situació d'aquestes empreses.

L'any 2010, les entitats qualificades i registrades com empreses d'inserció a les Balears, ha estat quatre, una a Menorca i tres a Mallorca, de quals dues ja han començat a operar; han presentat 872,1 milers d'euros d'ingressos, amb una plantilla de 24 persones, 14 beneficiaris i 12 voluntaris. L'indicador ingressos propis/ ingressos totals, representa el 83,8%.

16.2.1.6. Altres productors de mercat

[\(Vegeu el quadre AI-161\).](#)

16.2.1.6.1. Organització nacional de cecs espanyols (ONCE)

L'ONCE és una corporació de dret públic de caire social, que té com a finalitat la consecució de l'autonomia personal i plena integració de les persones cegues i

⁸¹ Economía social e inserción social. Informe 2008 Economía y Sociedad. Fundación BBVA

amb deficiències visuals greus, mitjançant l'activitat empresarial. A les Balears durant l'any 2010 ha generat 58.394 milers d'euros, el 10,8% menys que l'any anterior. Té contractades 694 persones i el nombre de beneficiaris és de 1.258. Si més no, des de fa uns anys s'observa una reducció continuada en els ingressos, motivada per la competència de les diverses modalitats de jocs d'atzar que s'han incorporat.

16.2.1.6.2. Iniciatives de responsabilitat social corporativa

L'Eticentre, a les Illes agrupa les empreses i entitats associades que incorporen, en les seves actuacions i operatives els criteris de l'àmbit de la responsabilitat social corporativa. Aquesta associació està formada per 32 empreses i entitats de naturalesa jurídica diversa: 18 societats limitades, quatre d'anònimes, una caixa d'estalvi, una fundació, una societat agrària de transformació i, la resta, empresaris individuals. En conjunt, durant l'any 2010, han facturat 49.507,11 milers d'euros, el 6,8% menys que l'exercici anterior. Donen ocupació a 666 persones, un 10,5% menys que l'any anterior, i han mantingut el nombre de socis, que són 64.

Pel que fa a Forética, les empreses adherides, han passat de quatre a tres. En canvi, les certificacions SGE21 han augmentat d'una a tres.

16.2.1.6.3. Iniciatives d'agricultura ecològica

Per primera vegada s'incorpora la xarxa d'aquestes d'iniciatives, que aixopluga

el Consell Balear de Producció Agrària i Ecològica (CBPAE). És l'únic organisme de control i certificació dels productes agraris i alimentaris ecològics a les Illes. La UE reconeix la producció ecològica com a aliments de qualitat diferenciada, amb el reglament CE-834/2007.

Les dades de l'any 2010 indiquen que la superfície dedicada a agricultura ecològica és de 23.804 ha. Pel que fa al bestiar, se n'han comptabilitzat 32.380 caps. El nombre de productors i distribuïdors s'ha elevat a 826 i el valor de la producció ha estat de 15.978 milers d'euros.

16.2.1.7. Ocupació registrada

L'ocupació generada per les societats no financeres de l'economia social a les Illes, ha estat de 5.940 persones enfront de les 6.221 de l'any 2009. El mateix comportament de reducció s'observa per al conjunt de l'economia balear, a causa de la conjuntura actual. ([Vegeu el quadre AI-162](#)).

Les taxes negatives d'enguany, (-4,5%), són més destacades que les referides al conjunt de l'economia balear (dades 4t trimestre EPA), que han estat del -2,8% de reducció. Aquest fet ha contribuït que la participació relativa (en tant per mil) en el conjunt de l'economia s'hagi situat en el 13,2, enfront de la participació de l'any anterior que fou del 13,4. Si més no, el comportament negatiu en el període 2008-2010, tant a les Illes com en el conjunt de l'economia, presenta taxes negatives que es van moderant. ([Vegeu el gràfic AI-96](#)).

16.3.

SOCIETATS FINANCERES

El sistema de comptes europeu SEC-95 per a l'economia social comprèn en l'apartat d'institucions financeres tots els agents d'intermediació financera, incloses les assegurances i les activitats auxiliars d'aquesta intermediació. Les empreses asseguradores, les mútues no integrades en els sistemes de la Seguretat Social i les mutualitats de previsió social també formen part de les societats financeres. Igualment s'hi inclouen les diverses activitats que, mitjançant l'obra social, han duit a terme les caixes d'estalvi.

16.3.1. FINANCES ÈTIQUES

L'Estalvi Ètic de Colònia ha seguit amb l'evolució favorable en aquest exercici 2010, mesurat des de la perspectiva de nombre de persones físiques i jurídiques que formen part d'aquesta iniciativa que han augmentat el 13,8%, i el 19,9%, respectivament. El saldo de dipòsits, en relació amb l'any anterior, ha crescut el 5,5%. [\(Vegeu el quadre AI-163\).](#)

Com a conseqüència del comportament dels tipus d'interès, les remuneracions als impositors han disminuït el 28,6%, fet que ha afectat la dotació al fons de donacions (50% interessos impositors), i ha repercutit en els recursos destinats a l'acció social i de desenvolupament. Enguany les subvencions atorgades pel Comitè Ètic s'han reduït el 20,9%, tot i que se n'ha augmentat el nombre i han arribat a 62, enfront de les 55 de l'any anterior. Per altra banda

s'ha obert un nou fons de microcrèdits de 5,0 milers d'euros, al Senegal.

Els finançaments concedits han disminuït el 22,6% en relació amb el 2009, i l'índex de morositat de l'exercici 2010 se situa en el 0,77%, menor al registrat durant l'any anterior que va ser del 0,84%.

16.3.2. MONT DE PIETAT DE BALEARS

El Mont de Pietat és una institució que depèn de la Fundació "Sa Nostra", que facilita préstecs pignoratius a persones que no tenen solvència per obtenir finançaments de garanties personals. En aquest exercici 2010, tant l'import com el nombre de préstecs presenten una reducció del 15,5% i del 25,7%, respectivament. També l'any anterior es va donar la mateixa circumstància, fet que podria fer pensar que en aquests anys la crisi afecta les persones amb menys recursos, i que aquestes han optat per vendre en comptes de pignorar. El nombre de préstecs en vigor a finals de l'any ha estat 10.068 i la inversió creditícia suposa 3.087,6 milers d'euros. [\(Vegeu el quadre AI-164\).](#)

16.3.3. COOPERATIVES DE CRÈDIT

Durant l'any 2010, la Caixa Rural de Balears que estava associada a la Unió Nacional de Cooperatives de Crèdit, ha formalitzat la fusió amb Grupo Cooperativo Cajamar.

Les dades de la cooperativa de crèdit, Caixa Rural de Balears, en aquest exercici, mostren que ha augmentat el nombre

de socis un 2,7%, i que ha obert una nova oficina, en total 29. També s'hi ha incrementat el nombre d'empleats, 3,7%. Si més no, l'import de crèdits concedits ha disminuït el 15,5%, així com també els socis beneficiaris que es reduïxen el 34,3%. La mitjana per operació (28,64 milers euros) s'ha situat en el valor més baix des de l'any 2000. [\(Vegeu el quadre AI-165\).](#)

16.3.4. L'OBRA SOCIAL DE LES CAIXES D'ESTALVI

Aquí es tractaran les dades de l'obra social de set de les caixes d'estalvi que actuen a les Illes. Els recursos que enguany s'han destinat a les Balears de les caixes, 25.479 milers d'euros, suposen una reducció del 13,8% en relació amb l'any 2009. [\(Vegeu el quadre AI-166\).](#)

Agrupada per àrees d'actuació, aquesta obra social ha destinat el 31,8% dels recursos econòmics a docència, investigació i educació; a aspectes assistencials, el 24,7%; a cultura i accions socials, 22,7%; i a altres activitats, entre les quals figuren el medi ambient i el patrimoni cultural, el 20,8%. Amb independència dels recursos destinats a l'obra social, la Fundació La Caixa, que és la que administra l'obra social d'aquesta entitat, ha destinat 10.400 milers d'euros a la concessió de 1.746 microcrèdits a les Balears.

La taxa dels beneficis que les caixes a les Illes han destinat a l'obra social es mou, en aquest exercici 2010, del 14,36% fins al 34%, depenent de l'entitat.

16.4.

ASSEGURADORES I MUTUALITATS DE PREVISIÓ SOCIAL

El total de les primes de les asseguradores que s'han registrat s'eleva a 497,04 milers d'euros, xifra que suposa una disminució de l'1,14% en relació amb l'any passat, reducció que es fa palesa també en el nombre de pòlisses, que se situa en un 2,2% per sota l'any anterior. En canvi, el col·lectiu de clients augmenta el 34,6%.

Les mutualitats de previsió social, que enguany s'incorporen a aquest informe, es diferencien de la resta d'entitats asseguradores per no tenir ànim de lucre, i per prioritzar les persones per sobre del capital. De participació democràtica i amb l'objectiu de complementar les prestacions públiques, la mutualitat, amb seu a les Illes, Previsió Balear, té associats 11.252 mutualistes amb 16.263 pòlisses. L'import de les primes, de 5.246 milers d'euros, ha augmentat el 5,2% en relació amb l'any passat. Està associada a la Confederación Española de Mutualidades, que agrupa un total de 403 mutualitats d'Espanya. [\(Vegeu el quadre AI-167\).](#)

16.5.

PRODUCTORS DE NO MERCAT

També el mateix criteri del sistema de comptes europeu, SEC-95, adaptat a l'economia social, s'aplica a les institucions sense finalitats lucratives. Aquestes inclouen els següents apartats: institucions i fundacions d'acció social i altres institucions sense finalitats lucratives.

QUADRE I-106. PRODUCTORS DE NO MERCAT (2007-2010)

	2007	2008	2009	2010	% inc.10/09
Ingressos totals(milers €)	44.179	49.643	50.221	46.680	-7,1
Ingressos propis	25.283	29.724	32.772	32.099	-2,1
% ingressos propis/ingressos totals	57,2	59,9	65,3	68,8	
Nre. treballadors	1.434	1.513	1.451	1.308	-9,8
Nre. entitats	23	23	23	23	
Nre. voluntaris i socis	19.887	21.487	23.921	23.908	-0,1
Nre. beneficiaris totals	256.972	272.312	295.575	257.757	-12,8
Nre. beneficiaris (exclusos Creu Roja)	16.063	19.027	23.371	29.846	27,71

Font: memòries i/o dades de les entitats.

Les magnituds que es mostren corresponen a serveis i productes no destinats a la venda, i presenten una evolució també marcada per la conjuntura de crisi. Així, la reducció dels ingressos propis, el (-2,1%) i els procedents de les subvencions donen com a resultat una disminució total del 7,1%, en relació amb l'any anterior. El nombre de persones contractades es redueix en 143, que suposa el -9,8%. Els beneficiaris (sense la Creu Roja) presenten una evolució ascendent, en el període 2007-2010, i arriben a 29.846 persones, un 27,7% més que l'any 2009. En total, les persones beneficiàries arriben a 257.757, en aquest exercici, tenint en compte els beneficiaris de la Creu Roja. Per altra banda, l'indicador ingressos propis/ingressos totals és del 68,8%, taxa que ha anat augmentant, any rere any, en el període de què parlem. (Vegeu el quadre I-106).

16.5.1. ASSOCIACIONS D'ACCIÓ SOCIAL

Formen part d'aquest apartat les iniciatives de comerç just i botigues solidàries, junta-

ment amb les associacions que tenen com objectiu la inserció sociolaboral de persones en risc d'exclusió.

16.5.1.1. Iniciatives de comerç just i botigues solidàries

En el període que analitzam, els ingressos totals d'aquestes entitats tenen una reducció significativa del 30,1%. En consonància, també disminueix el nombre de treballadors contractats, que de 27 passen a 20. En canvi, el nombre de voluntaris i socis augmenta fins a 743, el 18,7% en relació amb l'any passat. (Vegeu el quadre AI-168).

16.5.1.2. Iniciatives d'inserció sociolaboral

Aquestes entitats presenten, en conjunt, una evolució negativa en els ingressos, tant propis (-17%) con procedents de subvencions (-10,1%), situació que es reflecteix en la disminució del nombre de treballadors contractats, que es redueixen

en 122, (-24,2%). I si més no, es manté el nombre de voluntaris en 1.354 persones, xifra igual que l'any anterior. El nombre de beneficiaris s'ha incrementat sensiblement, el 26,3%, i ha arribat a un total de 27.357 persones ateses, com a conseqüència de l'augment de situacions de precarietat personal. [\(Vegeu el quadre AI-169\).](#)

16.5.1.3. Fundacions d'acció social

En aquest apartat de fundacions, s'han incorporat les dades de tres fundacions que s'adeqüen al perfil dels criteris que ha recollit l'Observatori d'Organitzacions d'Iniciativa Social. Aquest darrer any els ingressos totals tenen una reducció del 14,5%, tot i que els ingressos propis creixen el 10,8%. Ocupen 350 treballadors i arriben als 2.489 beneficiaris, 770 més que l'any 2009, xifra que representa el 44,8% d'augment. [\(Vegeu el quadre AI-170\).](#)

16.5.2. ALTRES INSTITUCIONS SENSE FINALITATS LUCRATIVES

En aquest apartat fem esment a la Creu Roja i a la Xarxa (REAS).

16.5.2.1. Iniciatives de caràcter humanitari (Creu Roja Espanyola)

La xifra dels seus ingressos totals de l'any 2010, ha estat de 20.718 milers d'euros, i els ingressos propis, de 15.161 milers d'euros, semblants als de l'any 2009. El nombre de treballadors contractats es redueix el 9,8%, i s'hi mantenen els voluntaris i els socis que es xifren en 21.748. La davallada en el nombre de beneficiaris ve motivada per una reducció contractual

en el servei de gestió de platges en relació amb l'any anterior. En total experimenten una disminució del 16,3%. L'indicador ingressos propis/ ingressos totals se situa en el 73,2%. [\(Vegeu el quadre AI-171\).](#)

16.5.2.2. Xarxa d'Economia Alternativa i Solidària (REAS)

Diverses entitats de l'economia social i solidària de les Illes formen part de REAS Balears, que es va fundar l'any 1998, i que participa en la xarxa estesa a tot l'Estat, amb pretensions de donar suport a diferents iniciatives empresarials, basades en principis ètics i que ajudin a contribuir a una societat més justa i solidària. Agrupa 13 entitats que, en conjunt, en aquest exercici 2010, han facturat 47.417,2 milers d'euros i donen ocupació a 1.493 treballadors. A la vegada inclouen, en les seves activitats, 1.282 persones voluntàries i tenen, en total, 39.818 usuaris.